

verslag

Informeel Bestuurdersoverleg Bodem

Den Haag, 7 juli 2014

Aanwezigen

Bestuurders:

Wilma Mansveld (staatssecretaris IenM), Isabelle Diks (wethouder Leeuwarden), Henk van den Boer (gedeputeerde Drenthe), Annemieke Traag (gedeputeerde Gelderland), Ralph de Vries (gedeputeerde Utrecht), Ineke Bakker (gedeputeerde Overijssel), Govert Veldhuijzen (gedeputeerde Zuid-Holland), Michaël van Straalen (voorzitter MKB-NL), Jan Fokkens (voorzitter platform bodem VNO-NCW), Tanja Klip (dijkgraaf Vallei en Veluwe), Lambert Verheijen (dijkgraaf Aa en Maas), Lot van Hooijdonk (wethouder Utrecht), Pex Langenberg (wethouder Rotterdam), Bert Gijsberts (gedeputeerde Flevoland), Johan van den Hout (gedeputeerde Brabant)

Ambtelijk:

Henk van den Berg (WEB-VNG), Ewoud van den Berg (BOOG-IPO), Reinier Romijn (UvW), Gerd de Kruif (UP bodemconvenant), Elaine Alwayn, Marjan van Giezen, Dik Welkers, Martin van Gelderen (IenM)

Welkom door staatssecretaris

De staatssecretaris heet de aanwezigen welkom. Er zijn veel bekende gezichten. Twee wethouders zijn nieuw (Rotterdam en Utrecht). Ook de aanwezigheid bedrijfsleven in dit overleg is voor het eerst. Het is goed dat ook zij vertegenwoordigd zijn. Doel van het gesprek is breed te kijken naar het bodembeleid. Het gesprek is vertrouwelijk zodat iedereen vrijuit kan spreken. Er wordt daarom afgesproken geen herleidbare teksten naar buiten te brengen.

Blok 1: motivatie en ervaringen

- Bedrijfsleven is blij erbij te zijn. Voelt zich ook verantwoordelijk en betrokken. Nu gaan we volgende fase in van het bodembeleid. Dit moet recht doen aan de dynamiek en nieuwe inzichten bodemgebruik.
- Bodemkwaliteit en de ondergrond als geheel zijn heel belangrijk. Ze bieden veel potentieel. Het vraagt om een samenhangende aanpak om dit goed te beheren. Hierbij moet er wel voldoende ruimte zijn voor maatwerk.
- Er zijn belangrijke relaties tussen bodembeleid tot STRONG, schaliegas, drinkwater, gebruik zoutcavernes voor dieselopslag etc. Deze samenhang moet benoemd worden in de nieuwe afspraken.
- Grondwater is heel belangrijk thema. Grondwater is schaars goed, moeten we beschermen. Beter verbinden van bodem met (grond)water is nodig vanwege de samenhang in het systeem. Er is ook een belangrijke relatie tot de KRW. Sommige overheden werken daarom aan meer samenhangende plannen. Ook voor bedrijfsleven belangrijk thema, goed grondwater is belangrijk onderdeel van het vestigingsklimaat. Daarom grote bereidheid mee te werken.
- Er is een wisselende beeld m.b.t. de voortgang aanpak humane spoed. Sommige gemeenten/provincies zijn al (bijna) klaar, andere hebben nog een flinke opgave.
- Daar waar aparte afspraken zijn gemaakt, verwachten de partijen bij die afspraken dat die ook worden nagekomen door IenM
- De aanpak van de verspreidingsspoed is de volgende opgave. Het zal lastig zijn dit voor 2020 geheel af te krijgen. Dat is gezien de omvang van de opgave erg ambitieus. Geef daarom ook ruimte voor het maken van combinaties bij de aanpak van locaties wanneer dit geld kan besparen.
- Het is wel nodig hierover goede afspraken maken en het budget hieraan mede te koppelen.

- De snelheid van aanpak moeten we nu erin houden, huidige wijze werken voortzetten.
- Gebiedsgerichte werken heeft veel opgeleverd. Deze aanpak waar mogelijk voortzetten.
- Zeker na 2020 ligt er minder nadruk op saneren en meer op beheren. De beheeropgave zal dan nog aanzienlijk zijn. Dit zal verder moeten worden vormgeven. Wie wordt straks waarvoor verantwoordelijk? Hoeveel geld is daar dan voor nodig? Een decentralisatie is geen doel op zich, het moet in het geheel een heldere en werkbare structuur opleveren. Zo moet het Rijk wel de rol van systeemverantwoordelijke blijven vervullen.
- Voor de waterschappen blijven de waterbodems een belangrijk aandachtspunt.
- Ook nieuwe verontreinigingen vanuit landbouw en medicijnen beïnvloeden grondwater. We zijn daarom met niet klaar met grondwaterkwaliteit wanneer de bodemverontreinigingen zijn aangepakt.
- Manier van werken met een uitvoeringsprogramma werkt nu goed. Dit bij nieuwe afspraken voortzetten.
- Er is grote samenhang tussen verschillende onderwerpen. Dit betekent niet dat alles in het bodemconvenant moet worden geregeld. Het gevaar van alles met elkaar verbinden is dat we uiteindelijk geen stappen meer zetten. Daarom zal b.v. STRONG apart worden gehouden. Maak nieuwe afspraken bodem compact en concreet, maar leg daarbij wel de verbindingen naar de andere domeinen.

Blok 2: inhoud convenant

- Geef specifieke afspraken voor lastige gevallen (b.v. asbest, gasfabrieken, diffuse gevallen) een aparte plaats in de afspraken.
- Het adagium moet niet (meer) zijn "wachten loont", maar "handelen loont"
- Huidig tempo bij bedrijven is soms langzamer dan gehoopt omdat door de huidige economie werk met werk maken vaak niet meer lukt.
- Een nazorgorganisatie kan helpen vaart te maken. Blijft wel vrijwillig.
- We hebben nu veel energie gestoken om alles in beeld te brengen. Nu doorzetten met de aanpak.
- Vraag is wat we doen met de ernstige/niet-spoed verontreinigingen? Maatwerk of meer algemene regels? In ieder geval goed het per gebied te bekijken. Verdere uitwerking nodig.
- Zorg dat beheer niet gaat betekenen dat problemen van bodemverontreinigingen uiteindelijk allemaal bij de gemeenten of provincies terecht komen. Hoe is dat straks (bv in de Omgevingswet) geregeld?
- Vervuiler betaalt blijft voorop staan als algemeen principe, maar het moet wel helder zijn wat dit betekent als vervuiler niet kan betalen.
- Bij de zorgplicht willen de bedrijven ruimte voor maatwerk. Zowel bij de preventieve maatregelen, als bij het opruimen na een onverhoopte spill. Het mag zeker geen 'licence tot spill' zijn. Naar ervaring van aanwezige overheden biedt de huidige regelgeving middels het redelijkheidbeginsel al voldoende ruimte voor maatwerk. Ook dit punt zal nader moeten worden uitgewerkt.

Blok 3: overheden onderling

- Graag ook de watergebruikende bedrijven in beeld houden/brengen. Moeten we ook andere partijen laten aanhaken die een relatie hebben met grondwaterkwaliteit?
- Het wordt dan echter snel te breed voor dit convenant. De omgevingsanalyse heeft al een plaats in STRONG. In de bodemafspraken wel zien hoe we de verbindingen leggen.
- Goed de werkzaamheden die we afspreken in een programma te zetten, maar dit is m.n. voor de eigen werkwijze en verantwoording van provincie/gemeente.

- Kennis blijft belangrijk aandachtspunt. Zowel het genereren van nieuwe kennis als de uitwisselen van kennis tussen de partijen. Niet iedereen hoeft alles te weten, als we het maar kunnen vinden.